

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ Č. 5

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Program:

DNES - 20. 10. 1982 - STŘEDA

- 9,00 - Seminář o Domu na nebesích v malém sále Krakonoše
- 13,30 - Rozloučení s DS Josefův Důl v malém sále Krakonoše
- 14,30 - Vítání DS Bystřice u Benešova na MěNV
- 14,45 - Větrovanka před Krakonošem
- 15,00 - Vítání DS Bystřice u Benešova před Krakonošem
- 16,00 - Divadelní představení - A.Kertézs: Vdovy
- 19,30 - Divadelní představení - A.Kertézs: Vdovy
- 22,00 - Setkání souboru s patronem na Větrově

ZÍTRA - 21. 10. 1982 - ČTVRTEK

- 9,00 - Seminář o Vdovách v malém sále Krakonoše
- 13,30 - Rozloučení s DS Sedlice
- 14,30 - Vítání DS Kojice na MěNV
- 14,45 - Větrovanka před Krakonošem
- 15,00 - Vítání DS Kojice před Krakonošem
- 16,00 - Divadelní představení - Jan Jílek: Můj hrad
- 19,30 - Divadelní představení - Jan Jílek: Můj hrad
- 22,00 - Setkání souboru s patronem na Větrově

Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů

Připravujeme Rok českého divadla

Opravdu připravujeme, neboť oslava tak významného jubilea nemůže být dílem okamžiku, kdy se znovu otevře Národní divadlo. K této příležitosti cítíme všichni, tedy profesionální i amatérští divadelníci, stejný závazek: v důstojné a tvůrčí činnosti přinést něco opravdového, to, co bude možno označit jako Divadlo. Samozřejmě přemýšlíme nad naší národní klasikou, nad texty léty prověřenými, plnými nesporných hodnot, milovanými, svazujícími nás těmi nejtěsnějšími pouty s naším domovem. Nepomíjíme již zafixovanou nutnost promluvit prostřednictvím těchto textů a vystižením myšlenky k dnešnímu divákovi, především k těm mladým, kteří se s klasikou setkávají poprvé.

Snad při této příležitosti nebudeme s obvyklými rozpaky sahat také po nových, zatím méně /jevištně prověřených textech. Vždyť jejich uvedení zcela právem přísluší právě této události, dává nebývalou příležitost poprat se o nové, současné, neméně vzrušující. Potenciál v našich souborech máme - přicházejí mladí, kteří s úctou vzhlížejí ke klasice, ale nedovedou v ní mnohdy najít notu, která odráží jejich citění, myšlení, zkušenosti. Dejme jim proto příležitost k vlastní tvůrčí práci. To proto, aby Rok českého divadla byl skutečným obrazem národní kultury co nejbohatším.

Libuše Zbořilová

B1.č.162/82

SEMINÁŘ O KYTICI PRO PANENKU

Včerejší seminář byl zajímavý již svou bohatou návštěvností. Atmosféra očekávání hodnocení inscenace naší současné hry, která zavítala již na mnohou amatérskou scénu byla čitelná. Hodnocení byl totiž přítomen sám autor, nadšený výkonem svých přátel z Konstantinových Lázní. Prof. dr. Vojtěch Trapl přišel se svým příznačným úsměvem a skromností. Po obsáhlém referátu s. Bureše promluvil k plénu a svých tvůrčích starostech, o vztahu k povinnostem autora, o inscenačních problémech, s kterými se setkal při putování za Kyticí pro panenku v amatérských souborech. Uvedl, že ne vždy bývá pochopen. Jeho elán je však nezdolný.

-ko-

DILIA
D I L I A
D I L I A

Oznamuje všem dychtivým čtenářům své produkce, že dnes v 11,00 hod. bude zahájena prodejní výstava nových textů. Může být inspirativní hlavně pro ty, kteří v současné době hledají hru pro svůj soubor. Po 16. hodině bude výstava uzavřena. Ve čtvrtek ji můžete znovu navštívit od 11. do 16 hodiny.

Zpráva o prodejní výstavě!

Bl.ž.165/82

R E C E N Z E

Včerejší zájem účastníků přehlídky se soustředil na představení divadelního souboru J.K.Tyl ZV ROH Josefův Důl.

Jiří Hubač - Dům na nebesích. Titul v současné době vyhledávaný mnoha amatérskými soubory, vzpomeňme nedávno odeznělého představení místního souboru Krakonoš.

Co říci k vysoké frekvenci Hubačových her? Svědčí jistě o autorově komunikativnosti, o schopnosti otevřít všeobecně palčivé dílčí problémy naší společnosti. Vyplývá z ní zpětně /na základě praxí ověřených výsledků/ i fakt, že Hubačova divadelní tvorba je poznamenána vlivem jeho tvorby televizní, která je autorovi vlastní a rovněž kvantitou v jeho díle převládá. Je nutno si uvědomit, že jde o dva různé druhy dramatického umění. Pro divadelní inscenátory z této skutečnosti vyplývají závažné úkoly: vyrovnání se s formou častých ostrých střihů, zvážení a prosazení významu a sdělovacích možností divadelního času ve vztahu k času reálnému, s monology i dialogy činícími si spíše nárok na detailní záběr divácké pozornosti a s tím většinou souvisejícím úkolem účelného řešení scény.

To vše klade zvýšené nároky nejen na režiséra, ale především na herce. Pro něj je především obtížný psychofyzickým jednáním vyjádřit v krátkém čase přechod z jedné situace do druhé, prověřovat dílčí úkoly postavy jejím základním cílem jednání a naopak. Zmíněná struktura hry předpokládá velice podrobnou dramaturgickou-režijní přípravu, schopnost režiséra zvýznamovat

/pokračování na str.3/

R O Z H O V O R

s Věrou Vaňkovou a Annou Barochovou, zvanou Milkou ze sedlického souboru.

Proč jste si vybrali - vlastně vybraly - k nastudování právě hru Vdovy?

Především proto, že jsme pět let adaptovali sokolovnu, neměli jsme jeviště a tudíž možnost studovat rozsáhlejší inscenace. Vlastně nejdřív jsme se pokoušeli i o ně. hráli jsme třeba Cestu Karla IV. do Francie a zpět, ale podmínky byly hrozné: zkoušeli jsme v místnosti 3 x 3 metry a když jsme chtěli vidět, jak to bude vypadat na jevišti, tak jsme museli jít pěšky tři kilometry do vedlejší vesnice, kde mají krásný kulturní dům a žádné ochotníky. Pak začali chlapi chodit na brigády, abychom konečně zase měli kde hrát, a protože jsme nechtěli činnost přerušit, našli jsme si Kertézsovův text, který hrají jen samé ženy. Přiznáváme, že hlubší důvody jsme neměli.

A co sokolovna?

Dnes už je hotová, Vdovy už se v ní hrály, i když se zkoušely jinde. Je dobře, že zase konečně máme svoje jeviště - zájezdy si totiž dovolit nemůžeme. Máme chudého zřizovatele, takže si na svoji činnost v podstatě musíme vydělat sami, například pořádáním zábav.

Co chystáte k Roku českého divadla?

Zatím hledáme. Bude to pravděpodobně hra českého autora, váháme mezi několika tituly. Buď to bude Šrámek nebo Hrubín.

Děkuji za rozhovor a za redakci Větrníku přeji mnoho úspěchů ve Vysokém i zdar v další činnosti.

- g -

Bl.č.166/82

/pokračování ze str. 2/

jednotlivé dramatické party, případně rozhodnout, kterých faktů je v objektivní situaci inscenátorů třeba se zbavit ve prospěch vyznění základního inscenačního záměru.

Josefodolskému souboru je nutno přiznat s počtivý přístup k práci na jevištním ztvárnění látky, na druhé straně však není možno neupozornit na momenty, v nichž se projevila menší zkušenost kolektivu s uváděním obdobného textu, momenty, vypovídající o vysoké náročnosti úkolu hrát Hubačovu hru se zachováním mnohovrstevnatosti autorova slova. To je např. otázkou slovního humoru v textu, jeho uplatnění vůči divákovi prostřednictvím promlouvajících postav tak, aby nevyznělo násilně a jako ničím nevyprovokovaná schválnost.

K zjednodušení autorova sdělení došlo někud díky zúženému pohledu do nitra některých postav a soustředění na jejich fyzický projev s rozdílným využitím individuálních dispozic členů souboru. Někdy se inscenátoři zase příliš spoléhali na vnějškové vybavení postav, včetně kostýmu. Tím, že cíle jednání zůstávaly mnohde zastřeny, postrádaly postavy potřebnou dávku dramatického napětí. To se promítlo do celku představení jako retardující prvek.

-kdo-

Z KORESPONDENCE ORGANIZAČNÍHO ŠTÁBU

Vážení soudruzi,

jak vidíte z mé opožděné odpovědi, nemám bohužel letos čas, i když je Vaše pozvánka milá, srdečná a lichotivá.

Doufám, že příští rok mi umožní popřátelit i popřátelit se s Vámi u Vás ve Vysokém, neboť už jsem těsně před odchodem a pak snad bude víc času.

Díky s přáním úspěšného průběhu přehlídky.

Váš

Jaroslav Moučka

Vinař: NÁRYS PSYCHOLOGIE HERECTVÍ
pokračování z č.4/

Vrstvy motivace

Řada autorů oprávněně soudí, že velké množství motivací není vlastně známo ani tomu, kdo je jimi motivován. Proto rozdělili motivy na ty, které jsou vědomé a na nevědomé. Psychoanalytická škola potom zkoumala zejména ony nevědomé, neboť je pokládala za potlačené. Konflikt, do něhož se člověk běžně dostával a který byl důvodem mnoha neuróz, byl potom konfliktem mezi nevědomou a vědomou motivací.

Mistrovskou analýzou těchto konfliktů jsou dramata Tennessee Williamse. Řada moderních autorů však pokládá tuto strukturu za zjednodušenou. A buď ji odmírá nebo zpřesňuje.

O problémech nejasnosti v motivacích a jejich těžké modifikaci by mohli přesvědčivě vykládat psychiatři, kriminalisté, sexuologové atd. V jedné Williamsově hře žije hrdina, který tráví denně hodiny v kině. Jeho manie je absolutní. On sám by ji dokumentoval zalíbením ve filmových příbězích, orientací v oblasti kinematografie, znalostí herců atd. Přesto nám autor v průběhu příběhu odhalí, že je to vše útěk od neutěšené situace a neschopnost se s ní v reálu vyrovnat.

Herecká práce v tomto smyslu je velmi náročná. Neboť herec musí z řady kon-
textů rozpoznat vedoucí motivaci činů dramatického hrdiny, musí jí i vysvětlit zvraty a peripetie jeho osudů i základní tendence jeho života.

Problém potřeb

Ve struktuře motivací musíme narázet na problém potřeb. Potřeby jsou ony nezbytnosti, které uvádějí celý složitý aparát našeho života do pohybu. Jestliže jsme se zatím zabývali vybavením samotného pojmu motivace a je jího dynamického významu pro život i hereckou práci, nezbyvá nyní než přikročit ke struktuře nezbytností, které tuto dynamiku vlastně vyvolávají.

1. Fyziologické potřeby

Jsou nejzákladnější potřeby společné pro velký živočišný kmen /tedy kupříkladu společné nižším savcům i člověku/. Jde o potřeby, které jsou geneticky nejpůvodnější; a posléze jejich uspokojování je zprostředkováno instinktivně.

Je přirozené, že pro hereckou práci nebudou tyto potřeby nejaktuálnější,

i když není možné je pustit ze zřetele. Přesto se vyskytly směry, které skrze zprostředkovávanou estetiku biologického typu neutralizovaly herecův projev tak, že odkrýval spíše tento druh elementů než ony specifické psychosociální potřeby lidského typu. Ve zbytcích naturalistického hereckého projevu lze jejich zbytky spatřit i na našich jevištích.

Z tohoto hlediska je ovšem i zajímavé se zmínit o biomechanické metodě V.E.Mejercholda /1874 - 1940/, která v důmyslné replice proti divadelnímu a literárnímu symbolismu objevila pro divadlo některé elementy lidských spontánních reakcí, které jsou postaveny na potřebách /mj./. Některé sovětské divadelní školy využívají tohoto odkazu v modifikované poloze dodnes.

2. Primární potřeby psychologické

Část těchto potřeb se váže jako odvozené z primárních potřeb fyziologických, jiné, ač mladší se vyvíjely nezávisle.

V následujícím přehledu se opíráme o klasifikaci těchto potřeb, jak je uvedeno u Allporta. /Cituje P.Řičan v knize Psychologie osobnosti, Orbis Praha 1972/. Potřeby: sdružovat se, lásky, autonomie, ochrany a pomoci, uznání, agrese, bránit se, pečovat o druhé, dvořit se, vyniknout vysokým výkonem, poddávat se, oponovat, ovládat, předvádět se, kopřit se, pořádku, hry, zavrhnout, zářkázat, stranit se /soukromí/, superiority, poznávat, chápat /intelektuálně/, vyhnout se hanbě, konstruktivní, uchovávat, amíchu.

Tento prostý výčet potřeb má své diskusní stránky. Pro naši potřebu se zmiňme jen o jedné. Prostá struktura potřeb jakoby všechny tyto nutnosti stavěla do jedné roviny. Tak tomu patrně nebude. Existuje patrně nějaká dominantní psychologická potřeba, která tyto ostatní situačně modifikuje /kupříkladu smích projevujeme v určitých situacích obecně, v jiných, kdy je to pro mnohé nepřijatelné. /zkráceno - pokrač.v č.6/

VĚTRNÍK, zpravodaj XIII.národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů. Redakce: Alena Gasparičová, Karla Dörrová. Vydává OŠ NP VZDS. Číslo 5. Povoleno OK D Semily pod č. 273/82. Cena 1 Kčs.

